

Ensemble Wormerland-Oostzaan

Aardkundige waarden Wormerland-Oostzaan

Het ensemble Wormerland-Oostzaan bestaat uit een lap-pendecken van twee tot vier meter lager gelegen droogmakerijen. Het Twiske, een veenplasseengebied, heeft een aparte geschiedenis. Het is rond 1930 kortstondig ontgonnen en ingepolderd geweest en is nu een landschap met legakkers en petgaten; dellen in het Oostzaans. Deze liggen binnen het oorspronkelijke oude veenpolderlandschap (1100- 1550) met o.a. Polder Wormer, Jips en Nek, Purmerlandpolder, Kalverpolder, Polder Oostzaan en het Ilperveld. Het ensemble wordt begrensd door de droogmakerij de Beemster (noord), Waterland en de Purmer (oost), de stad Amsterdam-Noord (zuid) en Krommenie en de Starnmeer polder (west). Het oude veenlandschap is sterk ingeklonken en vaak afgegraven en/of opgebaggerd. Het ligt wel relatief hoger dan in de droogmakerijen. Langs de voormalige Zuiderzeedijk (nu IJsselmeerdijk) hebben zich buitendijkse aanwasvlaktes gevormd.

Het oorspronkelijke veenlandschap heeft lang deel uitmaakt van het Beemstersysteem, een sedimentatiebekken met een zeegat vermoedelijk nabij Uitgeest. Dit systeem was verantwoordelijk voor aanvoer van de oudere zeeklei- en zandafzettingen (Laagpakket van Wormer) die nu in de Purmer en in een aantal kleinere droogmakerijen aan de oppervlakte liggen. Dit getijdenbekken hield zo'n 5500 jaar geleden op te bestaan, waardoor een rustiger sedimentatiemilieu ontstond en veen kon ontwikkelen. Aardkundige verschijnselen als kreekruggen en kommen komen in zuidoostelijke richting steeds minder voor en de textuur wordt zwaarder met zware zeeklei. Ook de invloed van Zuiderzee neemt in zuidzuid-oostelijke richting toe en op verschillende plaatsen is er een brakwater milieu.

Bijzondere aardkundige waarden zijn onder meer:

Laagveen met verlandende petgaten, onder andere in Polder Oostzaan, Oostzanerveld, Oostzaan-Landsmeer, polder Wormer, Jisp, Neck, Ilperveld, Purmerland-Landsmeer Kalverpolder, Zaansche Schans-Haaldersbroek, Jagersveld, polder Oostzaan.

Meer informatie over aardkundig erfgoed in Noord-Holland vindt u [hier](#).